WYSPA KARSIBÓR

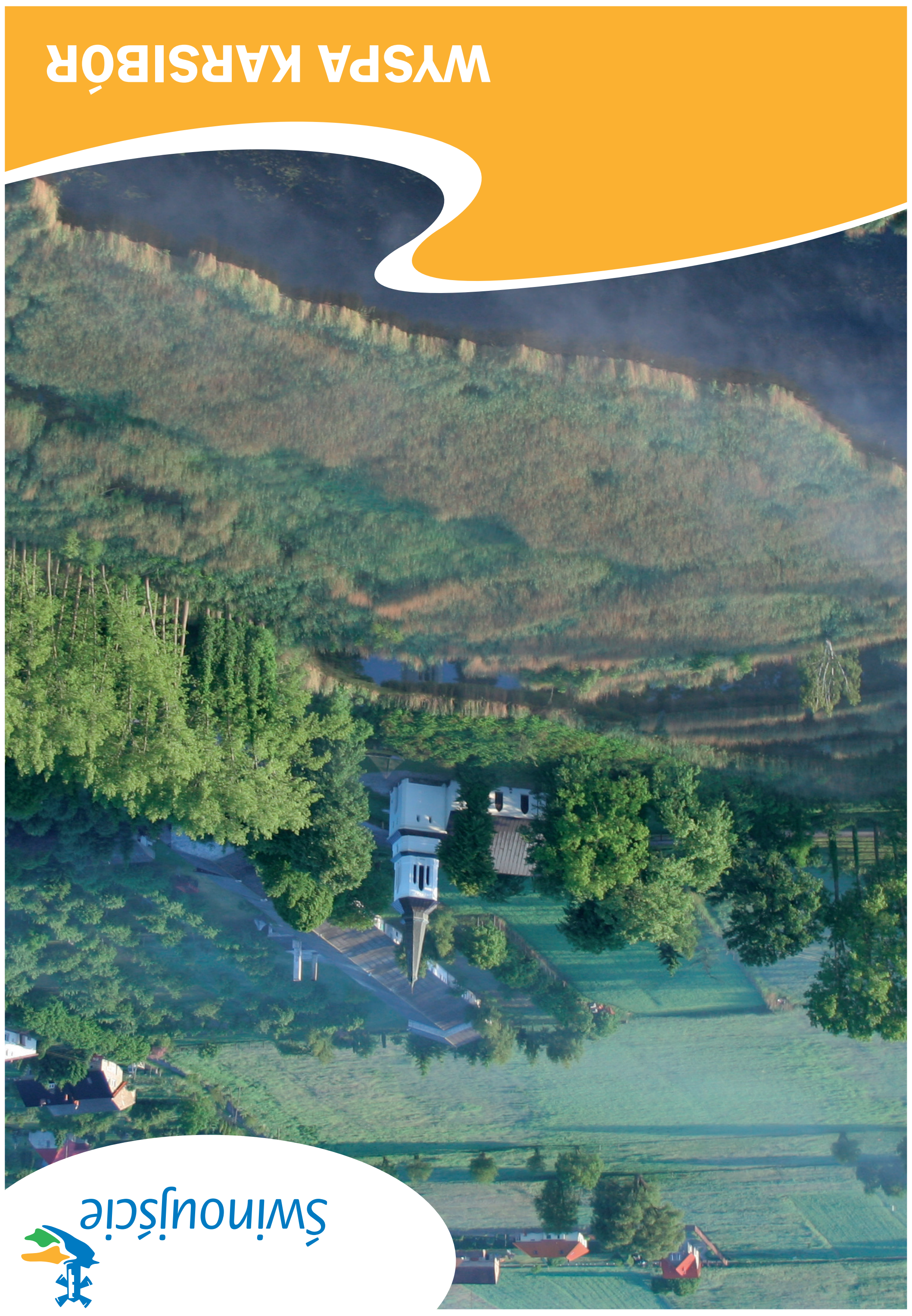

Informacja Turystyczna
Plac Słowiański 6/1, 72-600 Świnoujście
tel. +48 91 322 49 99, +48 91 327 16 30; e-mail: cit@um.swinoujscie.pl

Wydano na zlecenie:
Urząd Miasta Świnoujście, Wydział Promocji, Turystyki, Kultury i Sportu, promocja@um.swinoujscie.pl
Nakład: 7000 egz. Rok wydania 2014.

www.swinoujscie.pl

WYSPA
KARSIBÓR

Karsibór – najmniejsza (pow. 14 km²) z zamieszkałych wysp Świnoujścia. Wchodzi w skład Krainy 44 wysp i stanowi jej urokliwy zakątek. Otoczona od północy wodami Starej Świny – Rzeckim Nurtem i Młyńską Tonią, od południa Zalewem Szczecińskim, od wschodu deltą wstecznej Świny wraz z licznymi wysepkami o intrygujących nazwach - Warnia Kępa, Wielki Krzek i Karsiborska Kępa. Nazwa wyspy wywodzi się od słowa „karaś", „karaśniawy" (lewy, mańkut) – czyli „bór po lewej stronie". Została sztucznie utworzona w latach 1874–1880 poprzez odcięcie południowego cypla wyspy Uznam z wioską Karsibór w czasie budowy Kanału Piastowskiego (skracającego drogę wodną do Szczecina). Do 1966 roku, do czasu wybudowania mostu na wyspę, działała czynna całą dobę przeprawa promowa.

Dziś dojazd na wyspę zapewnia oddany w 2012 roku nowoczesny most z wydzieloną drogą dla pieszych i rowerzystów.

Karsibór jest rajem dla fotografików, ornitologów, wędkarzy, kajakarzy, żeglarzy, osób pragnących odpocząć w bliskim sąsiedztwie natury. Wszystkich, którzy poznali wyspę nie dziwi fakt, że to właśnie Karsibór wybrał na miejsce odpoczynku szwedzki król Gustaw Adolf. W 1630 roku, podczas inwazji szwedzkiej na Pomorze Zachodnie, zatrzymał się na kilka dni na plebanii przy kościele. Ponoć władcy Szwecji najbardziej się podobały rosnące przy kościele drzewa. Pod nimi jadał posiłki i odpoczywał. Od tej pory grupa drzew nosi nazwę „drzewa króla Gustawa".

Sam kościół Niepokalanego Poczęcia NMP jest najstarszą świątynią w Świnoujściu. Wybudowany w XV w., w miejscu historycznej przeprawy przez Świnę do Przytoru (wyspa Wolin) na prastarym szlaku handlowym wokół Bałtyku. Rodowód jego sięga XIV wieku, a może jeszcze wcześniejszych czasów. Zauroczonemu Karsiborem admirałowi szwedzkiemu Larsowi Strußhjelmowi kościół zawdzięcza swój wygląd zewnętrzny i wewnętrzny. Podarował on świątyni m.in. dzwon, obrusy ołtarzowe, naczynia kościelne z pozłacanego srebra oraz zegar wieżowy. Po śmierci, w sierpniu 1653 roku, hojny admirał pochowany został we wnęce ołtarzowej kościoła. Wnętrze mieści liczne zabytki sztuki średniowiecznej i współczesnej. W przedsionku stoi stara metalowa skarbonka – dzieło miejscowego kowala, barokowy obraz „Ukrzyżowanie" z przełomu XVII i XVIII w. oraz współczesny krucyfiks rzeźbiony w drewnie lipowym. Wewnątrz pod sklepieniem wisi model statku o nazwie „Kolumbia" wykonany w 1909 roku, według wzoru z 1668 r. Jest to karawela o długości 1 m, ufundowana podobno jako votum przez marynarza Bretończyka, ocalałego podczas sztormu na Zalewie Szczecińskim. Na uwagę zasługuje późnogotycki ołtarz, barokowa ambona z baldachimem, XVII wieczne ławy, pochodzący z tego samego okresu prospekt organowy. Kościółek przebudowano w 1826 roku, wg projektu jednego z najwybitniejszych pruskich architektów Karla F. Schinkla. W ramach prac wzniesiona została m.in. wieżyczka.

Od kościoła do mostu prowadzi dwukilometrowa ulica 1-Maja, przechodząca w Łęgową. Niektóre z zabudowań znajdujących się wzdłuż ulicy to budynki z XIX wieku i początków XX. Warto też zwrócić uwagę na pomnikowe dęby rosnące wzdłuż tej ulicy.

Z bogactwem flory i fauny wyspy Karsibór i jej historią można zapoznać się na ogólnodostępnym placu edukacji przyrodniczej, przy ul. 1-Maja (przy filii Miejskiego Domu Kultury). Poza tablicami informacyjnymi znajduje się tu plac zabaw. To idealne miejsce na chwilę relaksu w czasie zwiedzania wyspy. Na południe od zabudowań aż po brzegi Kanału Piastowskiego, rozciągają się Lasy Karsiborskie. Jadąc żółtym szlakiem rowerowym na trasie mija się symboliczny grób lotników angielskich, którzy zostali zestrzeleni nad Karsiborem w kwietniu 1945 roku podczas nalotu bombowego na cumujący na kanale krążownik „LÜTZOW". Pozostałość po II wojnie światowej stanowi także dawny basen u-bootów (niemieckich łodzi podwodnych) położony przy wjeździe na wyspę.

W okresie od kwietnia do października,
kościół jest udostępniany do zwiedzania
we wtorki, środy i czwartki
w godzinach 12.00–17.00,
po zgłoszeniu telefonicznym
pod numerem: 693 632 796

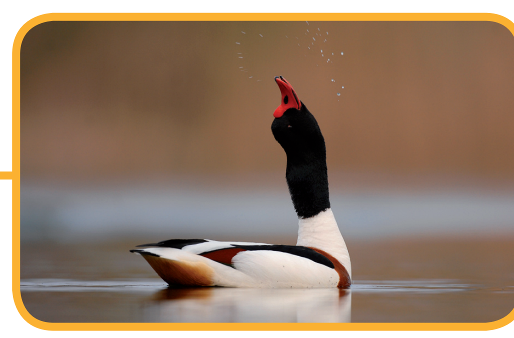

W lesie niedaleko pomnika lotników znajduje się zabytkowy cmentarz ewangelicki, który jest jedną z najlepiej zachowanych małych nekropolii w Polsce. Najstarszy z grobów datowany jest na 1856 rok. Przykuwają uwagę pięknie zdobione, kunsztowne ogrodzenia, zabytkowe kamienie nagrobne i żeliwne krzyże.

Najwyższym miejscem na wyspie Karsibór, jest wzgórze zwane Piekarzyną (8,6 m.n.p.m.) usypane około 300 lat temu, w celu chronienia ludności przed powodzią. Porośnięte starymi dębami, które stanowią ciekawe skupisko majestatycznych drzew.

W wodach oblewających zewsząd wyspy występuje bogactwo ryb i innych wodnych zwierząt. Z kolei obfitość ryb i różnej roślinności sprzyja osiedlaniu się rozmaitych gatunków ptaków. Natura Krainy 44 wysp przyciąga tak wiele rzadkich odmian ptaków, że Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków – organizacja społeczna, dbająca o ochronę dzikiego ptactwa – zdecydowała się założyć rezerwat na jednej z największych wysp delty Świny, Karsiborskiej Kępie. Jest to zdecydowanie najlepsze miejsce na podglądanie i fotografowanie ptaków w ich naturalnym środowisku. Wśród podmokłych pastwisk i przybrzeżnej roślinności można napotkać gatunki będące pod ścisłą ochroną, w tym gatunki zagrożone wymarciem. Szacuje się, że żyje tu lub ma swoje tereny lęgowe blisko 150 gatunków gniazdujących ptaków. Duża ilość innych wędruje zaś powietrznymi korytarzami, migrując nad Krainą 44 wysp wiosną i jesienią. Przemykając cicho z lornetką można w zaroślach spotkać m.in. derkacza, kanię rdzawą, bataliona, błotniaka łąkowego, biegusa zmiennego lub wypatrzyć na niebie bielika czy rybołowa. Najrzadszym spośród europejskich wędrownych ptaków śpiewających na Karsiborskiej Kępie jest wodniczka. Wizyta w rezerwacie to też okazja, by spotkać podgryzające młode pędy trzciny koniki polskie, hodowane w rezerwacie przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków.

fot. OTOP

Wyspy delty Świny, ich faunę i florę najlepiej podziwiać z wody. W Karsiborze można wynająć kajak, żaglówkę, zarezerwować rejs z przewodnikiem i wypłynąć na przyrodniczą ucztę. Wody otaczające wyspę to także raj dla wędkarzy. Dobrym stanowiskiem wędkarskim jest m.in. wschodni falochron bramy torowej Kanału Piastowskiego, o długości ponad 640 metrów.

Wyspę zamieszkuje w chwili obecnej prawie siedmiuset mieszkańców. Na wyspie nie brakuje miejsc noclegowych. Domy gościnne łączą wygodę z wiejskim charakterem, zapewniają całoroczne noclegi i wyżywienie. Wynająć można również całoroczne domki letniskowe. Tawerny rybackie serwują smaczne dania z ryb. Na wyspie jest także miejsce zabaw, nie tylko dla dzieci, gdzie organizowane są imprezy i pikniki - Wyspa Skarbów.

Łatwo zapomnieć o zabieganym świecie będąc na zielonej wyspie Karsibór. Spokój jaki tu panuje udzieli się każdemu, nawet najbardziej zestresowanemu pracoholikowi.

Warto zobaczyć

Sehenswert **Worth seeing**

Dawny basen U-bootów
ehemaligen U-boot Hafen
the former U-boot harbour

Pomnik lotników RAF
denkmal für Flieger der Royal Air Force
RAF monument

Zabytkowy cmentarz ewangelicki
evangelisher Friedhof
evangelical cemetery

Zabytkowy gotycki kościół p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP
Marienkirche
the church of the Holy Virgin Mary

Ostoja ptaków "Karsiborska Kępa"
Vogelschutzgebiet "Karsiborska Kępa"
the bird sanctuary "Karsiborska Kępa"

Wiata postojowa
Rastplatz
rest place

Plac edukacji przyrodniczej
Platz für Naturbildung
the natural education square

Gastronomia

Gastronomie **Gastronomy**

Karczma Rybaczówka
Gasthaus "Rybaczówka"
„Rybaczówka" Inn
✆ 48 91 888 90 60, 48 517 738 313

Tawerna rybacka – Marina Karsibór
"Marina Karsibór" Fischtaverne
"Marina Karsibór" Fish Tavern
✆ 48 91 322 14 48, 48 502 157 204

Projekt graficzny papio.pl